

Nem tartom civil szervezetnek azt, ahol a munkaidő délután négyig tart

Interjú Kereszti Ferencsel

A nagymúltú Kistarcsai Kulturális Egyesület elnöke, Kereszti Ferenc hosszú éveig a Magyar Művelődési Intézet munkatársa volt. Még nyugdíjazása után is folytatta a megkezdett munkát, jelenleg az intézet senior műhelyének aktív tagja.

Hévizi Róbert: *Elnök úr, az első kulturális és közösségi élményeire lennének kíváncsiak. Hogyan találkozott a kultúrával az, akinek azután az egész életpályája ezen a területen zajlott?*

Kereszti Ferenc: Gyermekkoromban a kulturális lehetőségek még korlátozottak voltak az országban, de amikor elvégeztem a főiskolát, úgy éreztem, valamivel kellene foglalkozni. Egy volt osztálytársam KISZ titkár volt egy gyárban, elintézte, hogy egy belső kultúrteremben szervezhessünk programokat. 21 éves koromban szerveztem meg a KLIKK-et, ami a Kistarcsai Lányok Ifjak Kulturális Köre rövidítése volt. Minden hétre szerveztünk ismeretterjesztő előadást, társasjátékoztunk, táncoltunk, nagyon jól éreztük magunkat. Éppen sorkatona voltam, amikor be kellett szüntetni a műkö-

dést, pontosabban egy káplán által tartott előadás miatt a hatalom betiltotta a szervezetet. De amíg katona voltam, addig is érdekelt a kultúra, legfőképpen a film. Még a középiskolában az osztályfőnököm gyakran elvitt minket filmet nézni úgy, hogy engedélyt kért az igazgatótól múzeum-látogatásra, és ahelyett a filmmúzeumba mentünk, ahol olyan filmeket lehetett nézni, amit a többi moziban nem. Így kezdtem el érdeklődni a filmek iránt, filmkritikákat is szívesen olvastam. Ez az érdeklődésem vezetett oda, hogy szerveztünk egy filmklubot 1973-ban, a megyénél kiszámolták a költségeket, és azt mondták, ha száz embert össze tudok szedni egy-egy előadásra, akkor éri csak meg. Egy hét alatt 136-an lettünk. Úgyhogy elkezdtünk filmeket vetíteni, és ez folytatódott elég sokáig, amíg el nem terjedtek a videókazetták. Ezután az embereknek kényelmesebb volt otthon üldögélni, videózni, mint eljönni a klubba. Így megszűntettük a filmklubot.

A rendszerváltás után két barátom megkeresett, akik képviselők lettek, hogy jó lenne valamilyen kulturális dolgot szervezni, és mi-

vel én már foglalkoztam ilyesmivel, engem kértek meg, így azután együtt szerveztük meg a Kistarcsai Kulturális Egyesületet. A programokat nagyjából megbeszéltük, én ragaszkodtam hozzá, hogy hetente legalább egyszer legyen összejövetel, és tartsunk ismeretterjesztő előadásokat, amely miatt azért felmerültek ellenvélemények. Később bebizonyosodott, hogy ennek van létjogosultsága, mégis van egy olyan réteg, akiket ez érdekel. És azóta is minden csütörtökön tartunk egy ismeretterjesztő előadást, általában csak akkor marad el, ha a Szenteste éppen csütörtökre esik. Idén, év elején már meghaladtuk az 1350. előadást.

Településünkön, Kistarcsán nem volt művelődési ház, mert két gyárnak is volt kultúrterme, azokat használhatta a helyi lakosság, ezért művelődési ház nem is épült – sajnos azóta sem. Mivel az ünnepeket és rendezvényeket az egyesület szervezte, a polgármester felkért, hogy menjek oda dolgozni, művelődési ház híján kvázi címzetes művelődési ház vezetőként. Civil szervezetként szerveztünk programokat, de a polgármester szeretett volna mindent irányítani, mikor aztán odakerültem dolgozni, akkor pedig már csak ő mondta, vagyis mondta volna meg, hogy mit kell csinálni, amivel nem értettem egyet, beadtam a lemondásomat.

Eredeti végzettségem szerint villamos üzemmérnök voltam, de közben közművelődési szakember képzettséget is szereztem. A polgármesteri hivatal után nem volt munkahelyem egy darabig, de több kulturális intézménnyel tartottam a kapcsolatot. Az akkori Magyar Művelődési Intézet igazgatóját, Földiák Andrászt is meghívtam néha programjainkra. Egyszer tartott valahol egy előadást, amelyben megemlítette, hogy Kistarcsán jól működik a kulturális élet. Valaki

Görhöny Fesztivál az egyesület szervezésében

megszólalt a közönségből, hogy már nem, mert ez a Kereszti Feri nem dolgozik ott. Erre behívott az intézetbe, érdeklődött, mi az oka, hogy én már nem vagyok ott. A beszélgetésünk végén azt mondta, hogy ha a saját településeden nem ismerik el a munkádat, akkor foglalkozz országos ügyekkel, gyere ide dolgozni – így kerültem a Magyar Művelődési Intézetbe, ahol nagyon jól éreztem magam.

Vidéki intézményekkel foglalkoztunk; az első feladatom során vidéki kulturális intézményeket kellett megnéznem, hogyan működnek. Amikor elmentem egy ilyen helyre, ott mindig figyelmembe ajánlottak még másik intézményt is, amelyet szintén érdemes megnézni.

A rendszerváltás után nem volt kötelező művelődési intézményt tartani a településeknek, sok helyen bezárták a kultúrházat, mert akkor főleg az infrastruktúrára költötték a pénzt, az embereket jobban érdekelte, hogy legyen telefonhálózat, vízvezeték, csatornázás. Hogyha valamelyik településen nem volt, akkor tiltakoztak, de az, hogy kulturális élet nem volt, az ellen sajnos senki nem tiltakozott. De azért az látszott, hogy az embereknek hiányzik a közösség, és ha nem is volt hivatalos kultúrház, de általában mindenhol foglalkoztak valamilyen kulturális dologgal.

A fő feladatom szerint fel kellett tárnom, kik tartják fenn ezeket a kultúrával, közösségi művelődéssel foglalkozó intézményeket. Országjáró útjaim során számos fenntartót találtam: sok helyen az egyházak, volt, ahol civil szervezetek,

Előadás a Közösségépítő Szent Márton konferencián

volt, ahol magánvállalkozók voltak azok. Aztán volt még szakszervezet, katonaság és egyebek. Azt a következtetést vontuk le a végére, hogy a három legnépszerűbb a civil, az egyházi és a vállalkozói fenntartás, úgyhogy ezeknek országos szervezeteket organizáltunk. És mivel nem nagyon tudtak egymásról, szerveztünk nekik konferenciákat, ahol találkozhattak, megismerkedhettek, sokat tanulhattak egymástól, például, hogy máshol milyen tapasztalatokkal tudnak kulturális életet szervezni, de pályázati lehetőségekről is hallhattak. Így aztán már hozzáfértek pályázatokhoz, mert korábban a Nemzeti Kulturális Alapnál például az egyházi szervezeteknek nem volt lehetőségük erre.

H. R.: *Meddig dolgozott a Művelődési Intézetnél?*

K. F.: Tulajdonképpen nyugdíjas koromig. Mielőtt betöltöttem a korhatárt, szoltam, hogy szeretnék még tovább is itt dolgozni. Abban állapodtunk meg, hogy én szívesen elmegyek nyugdíjba, de úgy, hogy bejárhatok. Meg is tartottam a belépőkártyám, mindent, és így is lett, továbbra is bejártam, hiszen voltak olyan dolgok, amelyeket egyedül én intéztem, illetve egyfajta mentorálást végeztem azokkal az új munkatársakkal, akik akkor kerültek oda. Mikor Nemzeti Művelődési Intézetté vált, akkor is kaptam meghívást. A szenior csoportnak is tagja vagyok, így időnként dolgozom. Illetve régóta – minden évben – szervezek egy egyházi konferenciát a Nemzeti Művelődési Intézettel történő együttműködésben, amelyet a nyugdíjba vonulásom után is folytatok.

A szenior csoport tagjaként úgy érzem, hogy hasznos munka részesei vagyunk. A csoportba olyan szenior szakembereket hívott meg az intézet, akik nagy tapasztalattal rendelkeznek, és jó ötleteket tudnak adni, illetve véleményt nyil-

Kéményes szakkör

vánítani a jelenlegi lehetőségekről, tevékenységekről.

H. R.: *Munkája során ezelőtt kapcsolatba került a mostani szenior tagokkal? Ismerték egymást?*

K. F.: Igen, amikor még itt dolgoztam, akkor is elég sokukkal kapcsolatban voltam, mert sokat jártam a vidéket. Amikor Beke Pál lett az intézet igazgatója, elmondtam neki, hogy én már járom a vidéki településeket, interjúkat készítek az ottani művelődési házak vezetőivel. Javasolta, hogy az ország különböző területein kérjük meg az adott helyen hatékonyan működő kulturális személyeket, hogy szervezzék meg a környék jó kulturális tevékenységét folytató intézményeinek a találkozóit. Ezekre elmentünk, és mindenki elmondhatta a véleményét. Beke Pál általában az elején kijelentette, hogy nem azért jöttünk, hogy panaszokat hallgassunk, hanem mondják el, milyen hasznos tevékenységet lehet végezni. Hallgattak rá, és egyáltalán nem panaszkodtak, csak a pozitívumokat mondták el.

H. R.: *Itt, Lakiteleken az egyik terem a már említett Beke Pálról*

lett elnevezve. Milyen emlékei vannak róla, milyen ember volt ő?

K. F.: Vitathatatlan, hogy nagyon értett a kulturális élethez és a közösségekhez. Új szemléletet hozott a közművelődés világába. Ha például egy konferenciát szerveztünk, akkor ő nem azt tekintette elsődlegesnek, hogy ott előadások legyenek, hanem hogy az emberek üljenek egy nagy teremben körben, és mindenki mondja el a véleményét, mondja el a tapasztalatait. Ezeket mindig nagyon hasznosnak tartottuk.

Beke Pál mindenkinek segített, az intézeten keresztül számos ügyet támogatott. Sokat utazott, járta az országot, tapasztalatokat gyűjtött, örülök, hogy többször én is vele tarthattam.

H. R.: *A beszélgetésünk elején volt szó a Kistarcsai Kulturális Egyesület ismeretterjesztő előadásairól. Megragadta a figyelmemet az a hatalmas szám, amit mondott, hogy több mint 1350 előadásnál tartanak. Milyen témákban szólnak ezek?*

K. F.: A legkülönbözőbb témákban: a tudományos világ, a kultú-

Tulipán folklórtalálkozó

ra, de a sport területéről is. Ha a környéken felfedezünk egy közösséget, egy civil szervezetet, akik hasznos tevékenységet folytatnak, akkor meghívjuk őket, hogy mutatkozzanak be nálunk. (Zárójelben jegyzem meg ennek kapcsán, hogy mi abszolút civil szervezetnek tartjuk magunkat, mert az alapszabályunkban is benne van, hogy mindenkinek díjtalanul kell a tevékenységét folytatni. Természetesen, hogyha felmerül valamilyen költség, akkor az egyesület kifizeti. De vannak olyan szervezetek, amelyek annak tartják magukat, mégsem jönnek el egy este hét órakor kezdődő előadást megtartani, mert az a munkaidejükön kívül van. Őket én nem tartom civil szervezetnek, ahol a munkaidő délután négyig tart, mert egy civil szervezet gyakorlatilag éjjel-nappal foglalkozik a tevékenységével, ha valóban a közösségért dolgozik.)

Az előadásokon kívül minden évben rendezünk egy kiállítás-sorozatot is, ahol különös tárgyakat állítunk ki, illetve népművészeti, kézműves gyűjteményeket mutatunk be, és így minden évben 12-14 kiállítás szervezünk.

H. R.: *Mekkora az érdeklődés az ismeretterjesztő előadások vagy akár egy kiállítás megnyitása iránt?*

K. F.: Ez teljes mértékben változó. Még a kiállítás megnyitáson nem annyira sok ember jelenik meg, a kiállításokra elmondható, hogy nagyon sokan eljönnek, több ezren is, merthogy több mint tíz fajta kiállítás van, és ha valakit érdekel az egyik téma, eljön, és ha már ott van, megnézi a többit is. Az ismeretterjesztő előadásokon szintén változó a létszám, öt-tíz ember azért mindig van, persze ez függ a témától is. Hogyha egy ismert személy jön hozzánk, akkor annyian vagyunk, hogy be sem férünk a terembe.

Sajnos most sincs még klasszikus művelődési ház, pedig közel 13 ezer lakosú település vagyunk. Egy helyiség van, ami régen ebédlőnek épült, az használható most kulturális tevékenységre. A régi tanácsházát elhagyta az önkormányzat, egy másik épületbe költöztek, így jött létre egy civil ház. Ott tarthattunk előadásokat és bérelhettünk helyiséget, de most azt is lebontották, úgyhogy nagyon várjuk a megoldást.

H. R.: *Ön a Nemzeti Művelődési Intézettől ment tehát nyugdíjba. Mivel jelenleg a senior csoport tagja, volt és lesz is lehetősége az új székházban járnia. Ide érkezve milyen benyomások fogalmazódtak meg önben az épülettel kapcsolatban?*

K. F.: Csodálatos ez az épület. Ahogy bejövünk, kicsit emlékeztet a régre, de látszik, hogy a klasszikus építészeti megoldások mellett technikailag sokkal modernebb, nagyon hasznos dolgok vannak benne. Nemcsak szép az épület, hanem művészi értékei is jelentősek.

Nagyon fontosnak tartom, hogy Magyarországon van egy olyan intézmény, amelyik összefogja a hazai közművelődést. Ez kevés országban működik így. Magyarországon hozzászoktunk, hogy van egy országos intézmény, amely irányítja, segíti, mentorálja a közművelődési élet szereplőit. Kívánom, hogy a jövőben is sikeresen működjön tovább ebben a szép új székházban!

KERESZTI FERENC diplomája megszerzését követően villamos üzemmérnökként számítástechnikai eszközök tervezésével foglalkozott. Ifjú kora óta vonzotta a kulturális környezet, ami több civil közösség alapításához vezetett. 1993 óta a Kistarcsai Kulturális Egyesület, a KIKE elnöke. A településen végzett tevékenysége – és a közművelődési szakember képzés elvégzése – révén lett a helyi művelődési ház vezetője, majd a Magyar Művelődési Intézet munkatársa, ahonnan 2011-ben regionális kulturális referensként vonult nyugállományba. Kulturális tevékenységét azonban nem hagyta abba – tagja a Nemzeti Művelődési Intézet Szenior Műhelyének, évente szervez egyházi konferenciát.